

Verspreidingsonderzoek Reptielen en Amfibieën

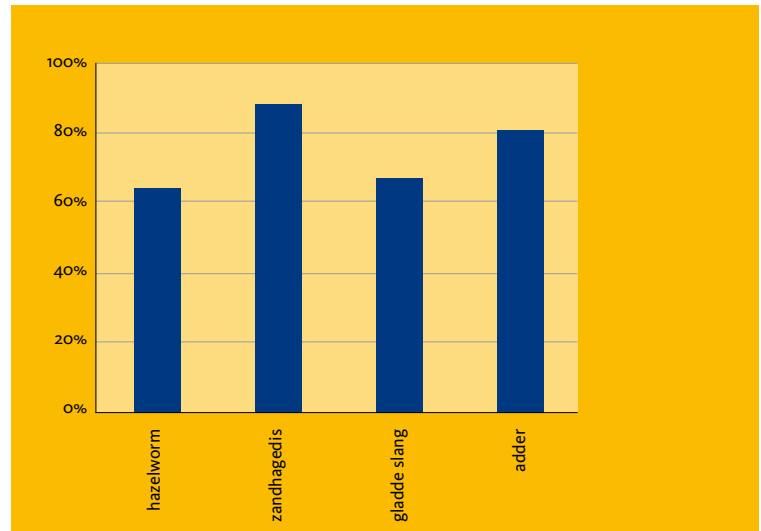
Tussenbalans 2012-2017

Jelger Herder

Tussenstand 2012-2013

Het huidige NEM verspreidingsonderzoek Reptielen en Amfibieën richt zich op de periode 2012 – 2017. We zijn nu twee jaar onderweg, tijd om de balans op te maken. Doel is de verspreiding (range) van de geselecteerde reptielen en amfibieën te actualiseren binnen de periode 2012-2017.

Van de in totaal 1680 te actualiseren 10x10 km-hokken van alle soorten samen is nu 70% geactualiseerd. Er zijn echter verschillen per soort. De eerste soort waarvan de verspreiding compleet geactualiseerd is, is de vuursalamander. Dit heeft te maken met de geringe verspreiding (slechts 4 10x10 km-hokken) en de grote aandacht voor de soort in verband met de schimmelziekte die de vuursalamanders treft (zie www.sosvuursalamander.nl). Andere soorten waarvan al veel hokken geactualiseerd zijn, zijn de zandhagedis en adder. Dit zijn relatief makkelijk waarneembare soorten die met name in natuurgebieden voorkomen (drukker bezocht dan landelijk gebied). Opvallend is dat voor zowel de boomkikker en knoflookpad reeds 81% van de range geactualiseerd is. Dit waren soorten die in de vorige meetperiode achterbleven. Dit is te verklaren door de grote inspanning die geleverd is in 2012. De knoflookpad is toen met behulp van environmental DNA zeer succesvol in beeld gebracht en ook voor de boomkikkers is er in 2012 nog een grote inspanning geleverd in de laatste hokken die nog openstonden uit de periode 2007-2012.

Grafiek 1. Tussenstand actualisatie reptielen 2012-2017.

De tussenstand van 70% voor het totaal is mooi maar er moet nog veel gebeuren om ook de resterende 30% van de 10x10 km-hokken in de komende 4 jaar te actualiseren. Bij de reptielen verdienen de lastig vindbare hazelworm en gladde slang extra aandacht. Bij de amfibieën de kamsalamander en vinpootsalamander, soorten waar gericht naar gezocht moet worden. Daarnaast ook de rugstreeppad, heikikker en poelkikker. Dit zijn soorten met een grote verspreiding en daarom een groot aantal af ter ronden 10x10 km-hokken. Daarnaast komen deze soorten (net als de kamsalamander) veelvuldig voor buiten de natuurgebieden waar minder waarnemers actief zijn. Voor de

Nederlandse Naam Reptielen	Percentage geactualiseerd in 2007-2012
hazelworm	64%
zandhagedis	88%
gladde slang	67%
adder	81%
vuursalamander	100%
kamsalamander	61%
vinpootsalamander	66%
knoflookpad	81%
rugstreepad	66%
boomkikker	81%
heikikker	70%
poelkikker	61%
Totaal	70%

Grafiek 2. Tussenstand actualisatie amfibieën 2012-2017.

poelkikker speelt ook de herkenning een rol, deze soort lijkt sterk op de andere groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) maar is met gebruik van de herkenningskaart relatief eenvoudig op naam te brengen. Degene die de herkenningskaart nog niet in hun bezit hebben kunnen deze downloaden op de RAVON website.

Veldseizoen 2014

Inmiddels is het veldseizoen alweer begonnen. We hopen dat iedereen weer met veel enthousiasme het veld in gaat om waarnemingen te verzamelen van amfibieën en reptielen. We vragen je daarbij rekening te houden met de nog te actualiseren 10x10 km-hokken van de doelsoorten. Deze zijn te vinden in de kaartmodule die weer geupdate is (zie verderop). Neem hier dus eens een kijkje om te zien welke soorten en 10x10 kmhokken er bij jou in de omgeving nog bezocht moeten worden.

Ook zullen er dit jaar wederom meerdere excursies georganiseerd worden. Deze worden aangekondigd via de agenda op de RAVON website. Heb je zelf excursies of zou je die willen verzorgen, dan kun je dat doorgeven aan RAVON. De excursies kunnen dan worden opgenomen in de agenda en we kunnen ondersteuning bieden bij de organisatie. Het traditionele hemelvaartweekend zal in 2014 in Twente en de Achterhoek worden gehouden (zie kader bij Activiteiten op pagina 22).

Geef alle waarnemingen door

Niet alleen waarnemingen van de doelsoorten zijn van belang maar alle waarnemingen van reptielen en amfibieën zijn van grote waarde, ook die van algemene soorten. Wanneer algemene soorten onvoldoende worden doorgegeven is het moeilijker om een achteruitgang voor deze soorten te signaleren. Ook algemene soorten kunnen sterk afnemen door veranderende omstandigheden, denk bijvoorbeeld aan de huismus waarvan het aantal broedparen in Nederland grofweg is gehalveerd tussen de jaren zeventig en negentig.

Daarnaast is het doorgeven van alle waargenomen reptielen en amfibieën ook van belang voor de analyse van de data. De analyse wordt gedaan met zogenaamde occupancy modellen die rekenen met trefkansen (de kans dat een soort wordt waargenomen bij een bezoek). Om deze trefkansen te berekenen zijn zowel positieve waarnemingen als nulwaarnemingen (bezoeken waarbij een soort niet gezien is) nodig. Deze nulwaarnemingen kunnen worden doorgegeven maar ze kunnen ook worden afgeleid van andere waarnemingen wanneer het zeker is dat de waarnemer alle reptielen en amfibieën heeft doorgegeven. Een zogenaamd "complete daglijst".

Update kaartmodule website

De kaartmodule op de website waarop je kunt zien welke hokken reeds geactualiseerd zijn en welke nog onderzocht dienen te worden is weer geupdate voor het nieuwe veldseizoen. De verschillende soorten zijn te selecteren door op de afbeelding van de soort bovenaan te klikken of via het uitklapmenu. Neem snel een kijkje op www.ravon.nl/verspreidingsonderzoek om te kijken welke hokken er bij jou in de buurt nog geactualiseerd moeten worden.

